

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, OIB: 49376181407 na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) u postupku posrednog nadzora pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva Mobil Leasing d.o.o., Zagreb, Kovinska ulica 5, OIB: 17080997510, zastupanom po predsjednici uprave Ivani Balenović, OIB: 32528617415 i članu uprave Mirku Šerbedžiji, OIB: 94107328100, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 23. siječnja 2024. donosi

RJEŠENJE

Društvu Mobil Leasing d.o.o., Zagreb, Kovinska ulica 5, OIB: 17080997510, radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, nalaže se:

1. donijeti novi ili izmijeniti postojeći interni akt kojim je propisan proces usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s promjenama referentne kamatne stope u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača na način da isti bude usklađen s odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16, 128/22 i 156/23) u dijelu usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa, obavještanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopi i primjeni zakonom propisne maksimalne kamatne stope te ga od dana donošenja primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo Mobil Leasing d.o.o., Zagreb, Kovinska ulica 5, OIB: 17080997510, dužno je do 29. veljače 2024. Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- od strane Uprave donesenim novim ili izmijenjenim internim aktom kojim je propisan proces usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s promjenama referentne kamatne stope u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača,
  - mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
  - drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.
2. izvršiti pregled portfelja ugovora o financijskom leasingu sklopljenih s primateljima leasinga koji imaju status potrošača koji su bili aktivni u nadziranom razdoblju s ciljem detektiranja onih ugovora kod kojih su primateljima leasinga obračunate leasing rate u iznosu višem od dopuštenog:
    - nepravilnim usklađivanjem promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope i
    - prekoračenjem maksimalne kamatne stope određene Zakonom o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16, 128/22 i 156/23).

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo Mobil Leasing d.o.o., Zagreb, Kovinska ulica 5, OIB: 17080997510 dužno je do 29. veljače 2024. Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- izvješćem interne revizije o pregledu portfelja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

3. do 29. veljače 2024. dostaviti pisano očitovanje Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga o aktivnostima koje je poduzelo prema svim primateljima leasinga kod kojih je utvrđeno da su im obračunate leasing rate u iznosu višem od dopuštenog nepravilnim usklađivanjem promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope i prekoračenjem maksimalne kamatne stope određene Zakonom o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16, 128/22 i 156/23).

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), a uzimajući u obzir dokumentaciju zaprimljenu u sklopu predmeta KLASA: 993-04/23-02/07, ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva Mobil Leasing d.o.o., Zagreb, Kovinska 5, OIB: 17080997510 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora primjene kamatnih stopa u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. kolovoza 2023. godine.

O obavljenom posrednom nadzoru dana 16. studenog 2023. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-06/23-01/04, URBROJ: 326-01-50-52-521-23-2 (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvu je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 30. studenoga 2023. dostavilo podnesak naslova „PRIGOVOR i OČITOVANJE na Zapisnik o obavljenom nadzoru od 16. studenoga 2023. godine, KLASA: UP/I 993-06/23-01/04, URBROJ: 326-01-50-52-521-23-2“ (dalje u tekstu: Prigovor).

1. Uvidom u portfelje ugovora o leasingu koje Društvo na kvartalnoj osnovi dostavlja Hanfi utvrđeno je da je u nadziranom razdoblju (od 1. siječnja 2022. do 31. kolovoza 2023.) bilo aktivno ukupno 829 ugovora o financijskom leasingu sklopljenih s potrošačima od čega je 426 ugovora sklopljeno s fiksnom kamatnom stopom, a 403 ugovora s promjenjivom kamatnom stopom (395 ugovora sa 3-mjesečnim EURIBOR-om + 8 ugovora sa 6-mjesečnim EURIBOR-om).

U svrhu obavljanja posrednog nadzora nad primjenom kamatnih stopa u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima Hanfa je odabrala uzorak od 9 ugovora s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz 3-mjesečni EURIBOR (ugovori broj 45336-18, 46231-19, 48785-19, 49120-20, 49207-20, 50351-20, 53512-22, 53816-22 i 55132-23) za koje je zatražila dokumentaciju koja sadrži obrazac kojim se potrošaču daju informacije prije sklapanja ugovora, ponudu primatelju leasinga za sklapanje ugovora, ugovor o leasingu te eventualne anekse ugovora, pripadajuće opće uvjete važeće u trenutku sklapanja ugovora, pripadajući početni otplatni plan, pripadajući realizirani otplatni plan, sve račune izdane primatelju leasinga, obavijesti dostavljene primatelju leasinga o promjeni kamatne stope i analitičke kartice iz poslovnih knjiga Društva u kojima je vidljivo evidentiranje računa za leasing rate i njihovo plaćanje.

U tijeku nadzora Društvo se očitovalo da je usklađivanje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope definirano općim uvjetima ugovora o leasingu te internim aktom *Proces usklađivanja promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope*.

Točkom 3.2. općih uvjeta svih ugovora uzetih u uzorak propisano je „Ako je ugovoren promjenjivi iznos rate na bazi promjenjive kamatne stope, kamatna stopa tijekom trajanja ugovora usklađivat će se s obzirom na visinu indeksa na datum početka svakog razdoblja. Razdoblje usklađivanja ovisi o ročnosti indeksa. Visina rate za prvo razdoblje, koje teče od datuma preuzimanja objekta leasinga, određivat će se na bazi indeksa na datum preuzimanja objekta leasinga, osim u slučaju da se indeks na datum preuzimanja nije promijenio više od 0,2% u odnosu na isti u trenutku izrade ponude financiranja, kada će se primjenjivati indeks na datum ponude financiranja. Promjenjiva kamatna stopa sastoji se od fiksnog dijela (kamatna stopa koju ugovorne strane ugovaraju i ista se ne mijenja tijekom trajanja ugovora) i promjenjivog/varijabilnog dijela (kamatna stopa prema bazi indeksa kojeg su ugovorne strane ugovorile, i koja kamatna stopa se mijenja tijekom trajanja ugovora). Parametar o kojem ovisi promjena promjenjivog/varijabilnog dijela kamatne stope je ugovoreni indeks, koji označava referentne kamatne stope koje predstavljaju jedinstvene i javno objavljene kamatne stope za pojedine valute i rokove utvrđene na međunarodnom ili hrvatskom tržištu novca, te promjena istih ovisi o kretanjima na međunarodnom financijskom tržištu, odnosno ugovorne strane ne mogu utjecati na promjenu istih.“

Iz navedene odredbe općih uvjeta proizlazi da Društvo u ugovornim odredbama nije odredilo početak pojedinog referentnog razdoblja (za koje bi vrijedila vrijednost referentne kamatne stope na neki određeni dan) koje bi se primjenjivalo na sve ugovore o leasingu, već se referentna razdoblja određuju za svaki ugovor posebno ovisno o datumu preuzimanja objekta leasinga te se za usklađivanje koristi vrijednost referentne kamatne stope s početka referentnog razdoblja.

Uvidom u interni akt Društva kojim je propisano usklađivanje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope naziva *Proces usklađivanja promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope* od 15. studenog 2022. utvrđeno je da je istim propisan unos vrijednosti referentne kamatne stope (EURIBOR), provođenje rutine usklađenja promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope i slanje obavijesti o provedenom usklađenju promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope. Tako je navedenim internim aktom propisano da se zadnje dostupne vrijednosti referentnih kamatnih stopa (1-mjesečni EURIBOR, 3-mjesečni EURIBOR, 6-mjesečni EURIBOR, 12-mjesečni EURIBOR) unose u poslovni sustav svaki radni dan do 8:30, sa web adrese <https://www.euribor-rates.eu/en/currenteuribor-rates/>. Rutina za usklađenje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope provodi se u poslovnom sustavu svaki radni dan nakon unosa EURIBOR-a, do 9:00 sati. Nakon toga se automatski detektiraju ugovori i kreira lista ugovora za koje na navedeni datum treba biti provedena rutina sukladno odredbama ugovora. Obavijest o promjeni referentne kamatne stope i posljedično promjeni rate šalje se automatski strankama koje su obuhvaćene promjenom, u pisanoj formi, radnim danom nakon provođenja rutine.

Iz dostavljenog internog akta proizlazi da Društvo za pojedino referentno razdoblje vrši usklađenje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope pri čemu uzima vrijednost referentne kamatne stope od prethodnog dana. Nakon toga Društvo šalje primatelju leasinga obavijest o promjeni kamatne stope / leasing rate te izdaje račun za prvu ratu u referentnom razdoblju.

Uvidom u zaprimljenu dokumentaciju Hanfa je u tijeku nadzora izvršila provjeru usklađenosti internih akata Društva i ugovornih odredbi s odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15, 102/15, 52/16, 128/22 i 156/23; dalje u tekstu: ZOPK), izračuna leasinga rata, usklađivanja kamatnih stopa s promjenama referentne kamatne stope, poštivanja primjene maksimalno dopuštene kamatne

stope propisane ZOPK-om te obavještanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa.

U nastavku su opisane nadzorom utvrđene nepravilnosti.

Usklađivanje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope

Odredbom članka 11.a stavka 1. ZOPK-a određeno je da ako su ugovorene promjenjive kamatne stope, vjerovnik je dužan definirati parametar koji prati u kontekstu donošenja odluke o korekciji promjenjive kamatne stope, razraditi uzročno-posljedične veze kretanja parametra i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope te odrediti u kojim se razdobljima razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope (koje je bazno razdoblje te koja su referentna razdoblja) dok je odredbom članka 11.a stavka 3. određeno kako promjena kamatne stope u jednom referentnom razdoblju ne može biti veća, odnosno kod smanjenja manja od promjene definiranog parametra izražene u postotnim bodovima.

Iz gore navedenih odredbi ZOPK-a se može zaključiti kako je između ostalog propisano da je kod ugovora s promjenjivom kamatnom stopom Društvo dužno odrediti referentnu kamatnu stopu temeljem koje se mijenja promjenjiva kamatna stopa te odrediti razdoblje u kojem se mijenja kamatna stopa (referentno razdoblje). Promjena kamatne stope u jednom referentnom razdoblju ne može biti veća, odnosno kod smanjenja manja od promjene referentne kamate stope. Stoga tako promijenjena kamatna stopa vrijedi za jedno referentno razdoblje.

Uvidom u odredbe ugovora o leasingu uzetih u uzorak utvrđeno je da su isti sklopljeni s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz 3-mjesečni EURIBOR te da razdoblje usklađivanja ovisi o ročnosti indeksa iz čega proizlazi da se kamatne stope u Društvu usklađuju u tromjesečnim razdobljima (počevši od datuma preuzimanja objekta leasinga) s vrijednošću 3-mjesečnog EURIBOR-a na datum početka svakog tromjesečnog razdoblja. Stoga bi u jednom referentnom razdoblju (tromjesečju) trebalo biti izdano 3 leasing rate identičnog iznosa obračunate temeljem iste kamatne stope.

Hanfa je temeljem podataka o visini leasing rata dostupnih iz dostavljenih računa za leasing rate, realiziranog otplatnog plana i analitičkih kartica izvršila provjeru usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a.

Uvidom u obračun leasinga rata Hanfa se nije mogla uvjeriti u način kako je Društvo odredilo početak pojedinog referentnog razdoblja odnosno da je referentno razdoblje određeno ovisno o datumu preuzimanja objekta leasinga kako je to propisano općim uvjetima. Navedenom u prilog ide i očitovanje Društva da je kod 3 ugovora uzeta u uzorak (ugovor 45336-18, ugovor 46231-19 i ugovor 48785-19) internom kontrolom Društva utvrđena neusklađenost perioda promjene referentne kamatne stope s referentnim razdobljem te je Društvo stoga usklađivalo referentna razdoblja. Nadzorom je kod 6 ugovora uzetih u uzorak (ugovori broj 45336-18, 46231-19, 48785-19, 49120-20, 49207-20 i 50351-20) utvrđeno da razdoblja u kojim je Društvo usklađivalo promjenjive kamatne stope ne odgovaraju ugovorenim (tromjesečnim) razdobljima usklađivanja. U pojedinim referentnim razdobljima nisu izdane 3 leasing rate obračunate s istom kamatnom stopom već više ili manje rata. S obzirom da je Društvo mijenjalo kamatnu stopu više puta unutar jednog referentnog razdoblja ili nije izmijenilo kamatnu stopu nakon proteka referentnog razdoblja, jasno je da ugovorna kamatna stopa nije slijedila visinu iznosa referentne kamatne stope za to referentno razdoblje. Slijedom navedenog, Društvo je usklađivalo promjenjive kamatne stope s promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a suprotno ugovornim odredbama i odredbi članka 11.a ZOPK-a.

Na zahtjev Hanfe Društvo se u tijeku nadzora očitovalo da je kod ugovora 45336-18 i 46231-19 kod kojih postoji obračun samo za jedan mjesec te ugovora 48785-19 s obračunata dva mjeseca radi o uskladi referentnog razdoblja. Vezano uz ugovore broj 49120-20, 49207-20 i 50351-20 kod kojih se pojavljuju četiri odnosno dvije rate Društvo se očitovalo da se navedeno odnosi na slučaj kada se izdavanje rate u mjesecu poklapa s periodom promjene referentne kamatne stope, ili kad rata dopijeva na neradni dan odnosno vikend (subota, nedjelja).

Iz očitovanja Društva proizlazi da je do neusklađivanja kamatnih stopa u ugovorenim referentnim razdobljima (odnosno kolizije referentnog razdoblja i broja rata u referentnom razdoblju) kod dijela ugovora došlo zbog pogrešnog određivanja referentnih razdoblja, a kod drugog dijela zbog vremenskog odmaka objave referentne kamatne stope te dospijeća rata na neradni dan. Hanfa je u nadzoru zaključila da navedeni razlozi ne mogu biti opravdanje da Društvo postupa suprotno ugovornim i zakonskim odredbama.

U Prigovoru Društvo napominje da je Rješenjem Hanfe od 26. siječnja 2022. (doneseno u postupku posrednog nadzora KLASA: UP/I 973-06/20-01/03) utvrđeno da je Društvo otklonilo nezakonitosti i nepravilnosti čije je otklanjanje naloženo Rješenjem Hanfe od 22. travnja 2021., između ostalog, i na način da su ugovori o financijskom leasingu koji se sklapaju s potrošačima usklađeni s odredbama ZOPK-a.

Vezano uz nadzorom utvrđene nepravilnosti pri obračunu leasing rata u ugovorima uzetim u uzorak Društvo u Prigovoru ponavlja navode dane u tijeku nadzora. Tako se navodi kako je kod ugovora o leasingu broj 45336-18 i 46231-19, kod kojih je Hanfa utvrdila odstupanje u smislu jedne izdvojene rate, te ugovora o leasingu broj 48785-19 kod kojeg je Hanfa utvrdila odstupanje u dvije izdvojene rate, riječ o uskladi referentnog razdoblja koja je identificirana i otklonjena internom kontrolom u Društvu te dodaje kako je eventualna neusklađenost išla na štetu Društva i nije došlo do štete na strani potrošača. U odnosu na ostale ugovore kod kojih je Hanfa utvrdila odstupanja (ugovori broj 49120-20, 49207-20 i 50351-20) Društvo u Prigovoru ponovno ističe da je riječ o situacijama kada zbog vremenskog odmaka objave referentne kamatne stope odnosno dospijeća rate na neradni dan dolazi do kolizije referentnog razdoblja i broja rata u referentnom razdoblju – što samo utječe na to da ponekad iznimno dolazi do toga da u ponekim referentnim razdobljima postoje dvije ili četiri rate s istom vrijednošću što nije protivno ugovoru i/ili propisima. Naime, Društvo smatra da se pretpostavka Hanfe da u svakom referentnom razdoblju moraju biti tri rate ne može beziznimno prihvatiti, sve u skladu s gore opisanim okolnostima.

Društvo na kraju napominje da neovisno o navedenom aktivno analizira svoj poslovni model i razmatra te planira uvođenje transparentnijeg i jednostavnijeg modela obračuna promjenjivih kamatnih stopa kojim bi se dodatno osigurala usklađenost i pravilnost poslovanja s potrošačima.

Društvo se u Prigovoru poziva na prethodni nadzor Hanfe nad obračunom kamatnih stopa u sklopu kojeg je Hanfa, između ostalog, utvrdila da odredbe ugovora o financijskom leasingu koje Društvo sklapa s potrošačima nisu usklađene s odredbama ZOPK-a te je vezano uz navedeno naložila Društvu da uskladi navedene odredbe. Činjenica je da je Hanfa citiranim rješenjem potvrdila kako je Društvo otklonilo nepravilnosti na način naložen rješenjem kojim se izriče nadzorna mjera tako da je izmijenilo obrasce ugovora i općih uvjeta čime je ugovorne odredbe uskladilo s odredbama ZOPK-a. Međutim, navedeno se ne može dovesti u vezu s ovim postupkom nadzora u kojem Hanfa osporava postupanje Društva prilikom usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa i to u razdoblju nakon završetka prethodnog nadzora.

S obzirom da u odnosu na utvrđenu nepravilnost pri obračunu leasing rata Društvo u Prigovoru ponavlja argumente dane u tijeku nadzora Hanfa ostaje kod stava iznesenog u Zapisniku da Društvo nije imalo opravdane razloge za neusklađivanje promjenjive kamatne stope u ugovorenim referentnim razdobljima.

Društvo u Prigovoru smatra da se pretpostavka Hanfe da u svakom referentnom razdoblju mora biti izdano tri rate ne može beziznimno prihvatiti. Hanfa je stava da, kao što je i samim općim uvjetima ugovora o leasingu propisano, referentno razdoblje treba ovisiti o ročnosti referentne kamatne stope. Ako je kao referentna kamatna stopa ugovoren 3-mjesečni EURIBOR referentno razdoblje treba trajati tri mjeseca te bi u istome trebalo biti izdano tri mjesečne leasing rate. U suprotnom bi usklađivanje kamatnih stopa bilo prepušteno proizvoljnom odlučivanju Društva bez utjecaja primatelja leasinga na isto.

Navode Društva iz Prigovora da planira izmijeniti postojeći model obračuna promjenjivih kamatnih stopa Hanfa tumači na način da je i samo Društvo svjesno manjkavosti procesa usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa te da je isti potrebno izmijeniti radi usklade s odredbama ZOPK-a.

Obavještavanje primatelja leasinga o promjenama kamatne stope

Članak 11. ZOPK-a uređuje informiranje potrošača o kamatnoj stopi te je tako određeno da ako su ugovorene promjenjive kamatne stope, vjerovnik je dužan obavijestiti potrošača o svim promjenama tih stopa, u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, najmanje 15 dana prije nego što se one počnu primjenjivati. Informacije moraju sadržavati iznos anuiteta koji se trebaju uplaćivati nakon stupanja na snagu nove kamatne stope te, ako se promijeni broj ili učestalost anuiteta, pojedinosti o anuitetima. Ugovorne strane mogu ugovoriti da se ove informacije potrošaču pružaju periodično ako je promjena kamatne stope vezana za promjenu referentne stope, pod uvjetom da je nova referentna stopa javno dostupna, odnosno da je dostupna u poslovnim prostorima vjerovnika. Također, člankom 11.a stavkom 6. ZOPK-a određeno je da ako se uslijed promjene ugovorene promjenjive kamatne stope treba provesti povećanje kamatne stope, vjerovnik je dužan potrošaču dostaviti obavijest o takvom povećanju 15 dana prije njegove provedbe.

Nadzorom je utvrđeno kako je Društvo sve ugovore koje je Hanfa uzela u uzorak sklopilo s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz 3-mjesečni EURIBOR kao referentnom kamatnom stopom te je stoga bilo u obvezi primjenjivati odredbe ZOPK-a na način da obavještava primatelje leasinga o promjenama kamatnih stopa najmanje 15 dana prije nego što se one počnu primjenjivati.

Za potrebe provjere obavještavanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa Hanfa je od Društva zatražila obavijesti dostavljene primatelju leasinga o promjeni kamatne stope. Društvo je za ugovore uzete u uzorak dostavilo Hanfi dopise koje je slalo primateljima leasinga naziva *Obavijest o promjeni leasing obroka/rate po ugovoru* u kojima se navodi visina referentne kamatne stope za predstojeće referentno razdoblje, visina leasing rate do dana promjene i nakon promjene te broj rate od kada navedena promjena stupa na snagu. Uvidom u navedene obavijesti o promjeni kamatne stope utvrđeno je da najranija obavijest poslana primatelju leasinga 4. kolovoza 2022. (za ugovor broj 50351-20). Uz dostavu navedenih obavijesti Društvo se očitovalo da u razdoblju kada je referentna kamatna stopa bila negativna, a ugovorne rate su se smanjivale za taj period primateljima leasinga nije slalo obavijesti o promjeni rate te da nakon porasta referentne kamatne stope Društvo uredno obavještava primatelje leasinga o promjeni rate.

Po ugovorima uzetim u uzorak Hanfa je provjerila je li Društvo u nadziranom razdoblju obavještavalo primatelje leasinga o promjenama kamatnih stopa. Također, usporedbom datuma obavijesti o promjeni kamatnih stopa te datuma kada su izdavane leasing rate s promijenjenom kamatnom stopom (datum primjene promijenjene kamatne stope) Hanfa je izvršila provjeru jesu li primatelji leasinga o promjenama kamatnih stopa obavještavani u roku propisanom ZOPK-om.

Nadzorom je utvrđeno kako Društvo u nadziranom razdoblju kod 8 ugovora uzetih u uzorak (ugovori broj 45336-18, 46231-19, 48785-19, 49120-20, 49207-20, 50351-20, 53816-22 i 55132-23) nije obavještavalo ili nije pravovremeno obavještavalo primatelje leasinga o promjenama kamatne stope čime je postupilo suprotno članku 11. stavku 1. te članku 11.a stavku 6. ZOPK-a. Navedenim postupanjem Društva primatelji leasinga nisu dobili pravovremenu informaciju o promjeni kamatne stope, a pogotovo kod povećanja kamatne stope kako bi eventualno mogli iskoristiti svoja prava na prijevremenu otplatu iz članka 11.a stavka 6. ZOPK-a.

U Prigovoru Društvo napominje da eventualni možebitni propust u obavještavanju nije bio na štetu primatelja leasinga, a sve kako su u praksi svi podaci o promjenama i primjeni kamatnih stopa uvijek dostupni primateljima na zahtjev, a Društvo svakako vodi računa i obavještava

primatelje leasinga o promjeni i primjeni promijenjene kamatne stope kada bi to imalo utjecaj na povećanje rate primatelja leasinga. Posebno napominje da primatelju leasinga potrošaču svakako niti u jednom slučaju ne bi bilo uskraćeno iskoristiti svoje pravo na prijevremenu otplatu iz članka 11.a stavka 6. ZOPK-a te kako bi svaki eventualni iznimni propust u obavještanju bio uzet u obzir prilikom zahtjeva potencijalnog primatelja leasinga.

Društvo na kraju napominje da neovisno o tome aktivno analizira svoj poslovni model i razmatra te planira uvođenje transparentnijeg i jednostavnijeg modela kako obračuna promjenjivih kamatnih stopa tako i slanja obavijesti primateljima leasinga kojim bi se dodatno osigurala usklađenost i pravilnost poslovanja s potrošačima.

Iz navoda Društva u Prigovoru o „eventualnom možebitnom propustu“ proizlazi da se Društvo ne slaže s nadzorom utvrđenim nepravilnostima vezanim uz obavještanje primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa. Vezano uz navedeno Hanfa navodi da su obveza obavještanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa te rokovi u kojima se ta obveza treba izvršiti jasno propisani odredbama ZOPK-a. Hanfa smatra da je nadzorom nedvojbeno utvrđeno da Društvo nije obavještavalo primatelje leasinga o promjenama kamatnih stopom ili ih je obavještavalo sa zakašnjenjem odnosno da nije postupilo sukladno odredbama ZOPK-a.

Vezano uz navod Društva iz Prigovora da su podaci o promjenama kamatnih stopa uvijek bili dostupni primateljima leasinga na zahtjev Hanfa napominje da je, sukladno odredbama ZOPK-a, obavijest o promjeni kamatne stope Društvo dužno dostaviti primatelju leasinga u zakonskom roku prilikom svake promjene kamatne stope, a ne samo onda kada primatelj to zatraži.

Također, nije točan navod Društva iz Prigovora da obavještava primatelje leasinga o promjeni i primjeni promijenjene kamatne stope kada bi to imalo utjecaj na povećanje rate primatelja leasinga jer je nadzorom nedvojbeno utvrđeno da kod pojedinih povećanja kamatnih stopa Društvo uopće nije obavijestilo primatelja leasinga o tome.

Navod Društva iz Prigovora kako primatelju leasinga niti u jednom slučaju ne bi bilo uskraćeno iskoristiti svoje pravo na prijevremenu otplatu je u suprotnosti s postupanjem Društva u obavještanju primatelja leasinga. Naime upravo dobivanjem pravovremene informacije o promjeni kamatne stope primatelj leasinga može na vrijeme odlučiti da li želi bez naknade raskinuti ugovor ili ne.

Navode Društva iz Prigovora da planira izmijeniti postojeći model obračuna promjenjivih kamatnih stopa i slanja obavijesti primateljima leasinga Hanfa tumači na način da je i samo Društvo svjesno manjkavosti procesa obavještanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa te da je isti potrebno izmijeniti radi usklade s odredbama ZOPK-a.

Primjena zakonom propisane maksimalne kamatne stope

Odredbom članka 11.c ZOPK-a regulirana je maksimalna kamatna stopa u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima na način da ista u ugovorima u eurima s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj uvećane za 1/2. Visinu prosječne ponderirane kamatne stope na ostale potrošačke kredite u eurima objavljuje, sukladno odredbama navedenog članka, Hrvatska narodna banka u „Narodnim novinama“ na dan 1. siječnja i 1. srpnja. Leasing društva su kao vjerovnici sukladno odredbi članka 11.c stavka 4. ZOPK-a dužna promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima na ugovorene dane promjene kamatne stope temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

S obzirom da su svi ugovori uzeti u uzorak sklopljeni s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz referentnu kamatnu stopu 3-mjesečni EURIBOR, Društvo je bilo u obvezi primjenjivati odredbe ZOPK-a koje reguliraju maksimalnu kamatnu stopu. Tako je Društvo bilo u obvezi voditi računa da tijekom otplate navedenih ugovora promjenjiva kamatna stopa ne

premašuje maksimalno dopuštenu kamatnu stopu koja je vrijedila u pojedinim razdobljima otplate ugovora.

Hanfa je temeljem podataka o visini leasing rata dostupnih iz dostavljenih računa, realiziranog otplatnog plana i analitičkih kartica izračunala kamatnu stopu temeljem koje je Društvo obračunavalo pojedinu leasing ratu. Nakon toga je izvršena usporedba kamatnih stopa temeljem kojih su obračunate leasing rate u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. kolovoza 2023. s maksimalno dopuštenim kamatnim stopama propisanim tijekom navedenog razdoblja.

Nadzorom je utvrđeno kako je Društvo u nadziranom razdoblju kod 6 ugovora uzetih u uzorak (ugovori broj 45336-18, 46231-19, 48785-19, 49120-20, 49207-20 i 50351-20) obračunavalo leasing rate temeljem kamatne stope koja je u određenom razdoblju bila viša od maksimalno dopuštene kamatne stope čime je postupilo protivno odredbi članka 11.c ZOPK-a. Opisanim postupanjem Društvo je po navedenim ugovorima obračunalo primateljima leasinga rate u iznosu višem od zakonom dopuštenog.

U dostavljenom Prigovoru Društvo postavlja pitanje opravdanosti primjene same odredbe članka 11.c ZOPK-a na ugovore o leasingu. Po mišljenju Društva, primjena navedene odredbe na ugovore o leasingu dovodi do mogućnosti nepravedne neravnoteže u ugovornom odnosu na štetu leasing društva (vjerovnika) zbog činjenice da izračun prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita s ugovorenim promjenjivom kamatnom stopom kao osnovom za određivanje maksimalne kamatne stope nije nužno posve odgovarajući i prihvatljiv u odnosu na ugovore o leasingu s promjenjivom stopom. Društvo obrazlaže kako se prosječna ponderirana kamatna stopa koju objavljuje Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu: HNB) izračunava temeljem podataka (izvješća o kamatnim stopama) koje HNB prikuplja od banaka i stambenih štedionica. Dakle, prilikom izračuna predmetne „prosječne ponderirane kamatne stope“ koju objavljuje HNB, nisu obuhvaćeni podaci/izvješća o kamatnim stopama leasing društava. Društvo smatra kako bi referentna maksimalna kamatna stopa primjenjiva na ugovore o leasingu s promjenjivom stopom trebala kao osnovu uzeti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja ugovora o leasingu zaključenima s potrošačima s ugovorenim promjenjivom kamatnom stopom, a ne onu vezanu za sve ostale kredite. Društvo zaključuje kako se u tom smislu, leasing društvima, pa tako i Društvu, neosnovano nameću ograničenja koja znatno utječu na njihovu financijsku stabilnost i održivost, a ista ograničenja nisu primjerena u odnosu na njihovo poslovanje i specifičnost usluga leasinga te da su ista neustavna odnosno protivna članku 49. Ustava Republike Hrvatske.

U nastavku Prigovora Društvo navodi da, čak i da se može prihvatiti opravdanost primjene te zaključaka Hanfe, kako je samoinicijativno pregledalo i analiziralo podatke iz svih ugovora o financijskom leasingu koji su sklopljeni s potrošačima, a kod kojih su rate za leasing izdavane u periodu od 1. siječnja 2019. godine do 24. studenoga 2023. godine. Takvom provjerom Društvo je došlo do broja od 30 ugovora s promjenjivom kamatnom stopom kod kojih je eventualno došlo do obračuna nekih rata leasinga s marginalno višom kamatnom stopom od maksimalno dopuštene prema ZOPK-u. Društvo zaključuje kako se radi o eventualno više zaračunatom iznosu od potencijalno 743,85 EUR što je po mišljenju Društva marginalno.

Konačno, Društvo ponovno napominje da aktivno analizira svoj poslovni model i razmatra te planira uvođenje modela kojim bi dodatno osiguralo usklađenost u pogledu primjene maksimalne kamatne stope u ugovornim odnosima s potrošačima te općenitu zakonitost i pravilnost poslovanja s potrošačima.

Hanfa ne prihvaća navode Društva iznesene u Prigovoru vezane uz opravdanost propisivanja maksimalne kamatne stope. Kako je uvodno izneseno predmetni nadzor i odredbe koje se primjenjuju određene su ZOPK-om kao zakonom koji je donesen u svrhu zaštite prava potrošača. Predmetni zakonski tekst donesen je u skladu s Direktivom 2008/48/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133 22. svibnja 2008.). Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" br. 143/13) između ostalog je unesena i odredba članka 11.c ZOPK-a u nastojanju da se potrošačima

osigura primjerena zaštita i dovođenje u ravnopravan položaj prema vjerovnicima te da se građanima pruži dodatna zaštita od prekomjernog rasta kamatne stope, nepovoljnih kamatnih stopa i prekomjernog zaduženja. U razdoblju 16. do 31. svibnja 2013. godine provedeno je javno savjetovanje na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju prilikom kojeg su zaprimljene primjedbe od strane predstavnika zainteresirane javnosti. Ukoliko je smatralo kako navedene odredbe neosnovano nameću ograničenja leasing društvima ili su neustavne Društvo je samostalno ili kroz Udruženje leasing društava pri Hrvatskoj gospodarskoj komori imalo priliku predložiti drugačija rješenja.

Iako osporava opravdanost primjene ZOPK-om propisane maksimalne kamatne stope Društvo je, pored 6 ugovora koje je Hanfa uzela u uzorak i za njih utvrdila nepravilnosti, u svom portfelju samoinicijativno detektiralo još 24 ugovora kod kojih su leasing rate obračunate temeljem kamatne stope više od maksimalne kamatne stope propisane ZOPK-om. Društvo navodi da je u navedenih 30 ugovora više zaračunato 743,85 eura što smatra marginalnim. Hanfa napominje da se u svojim postupcima nadzora ne vodi s materijalnošću već s utvrđivanjem činjeničnog stanja te smatra da je u ovom slučaju nedvojbeno utvrđeno da je Društvo oštetilo primatelje leasinga na način da im je obračunalo leasing rate u iznosu višem od zakonom dopuštenog. Iako je Društvo samo detektiralo navedene nepravilnosti koje su rezultirale oštećenjem primatelja leasinga Društvo se u Prigovoru nije očitovalo o daljnjim namjerama vezanim uz obeštećenje primatelja leasinga.

Navode Društva iz Prigovora da planira izmijeniti postojeći model obračuna promjenjivih kamatnih stopa Hanfa tumači na način da je i samo Društvo svjesno manjkavosti procesa primjene maksimalne kamatne stope te da je isti potrebno izmijeniti radi usklade s odredbama ZOPK-a.

***

U predmetnom nadzoru primjene kamatnih stopa u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s potrošačima utvrđeno je da Društvo:

- ne usklađuje promjenjive kamatne stope s promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a u ugovorenim referentnim razdobljima,
- ne obavještava primatelje leasinga o promjenama kamatnih stopa ili ih obavještava izvan zakonom određenog roka,
- obračunava leasing rate temeljem kamatnih stopa koje su više od zakonom dopuštenih.

Slijedom navedenog, neosnovanom naplatom leasing rata te propuštanjem obavještavanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopa, Društvo odnosno članovi njegove uprave nisu postupali savjesno i pošteno u skladu s pravilima struke i najboljim interesima primatelja leasinga te se nisu pridržavali odredaba drugih zakona (ZOPK) kojima se uređuje poslovanje leasing društava čime su postupili suprotno članku 43. Zakona.

Hanfa je u nadzoru utvrdila da navedene nepravilnosti proizlaze iz neadekvatno uspostavljenog procesa usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s promjenama referentne kamatne stope koji je u Društvu definiran općim uvjetima ugovora o leasingu te internim aktom *Proces usklađivanja promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope*. Naime, iz odredaba općih uvjeta, odredaba internog akta te očitovanja Društva proizlazi da Društvo u pojedinom referentnom razdoblju usklađuje promjenjive kamatne stope s promjenama referentne kamatne stope važeće na datum početka tog referentnog razdoblja. Uzimajući za usklađivanje vrijednost referentne kamatne stope s početka referentnog razdoblja Društvo, zbog interno propisanog trenutka u kojem izdaje leasing rate (10., 20., i 30. u mjesecu), uglavnom nije u mogućnosti obavijestiti primatelje leasinga o promjeni kamatne stope 15 dana prije primjene te kamatne stope (datuma izdavanja leasing rate). Također, zbog navedenog Društvo često ne raspolaže s vrijednošću referentne kamatne stope potrebne za usklađivanje u pojedinom referentnom razdoblju te stoga usklađuje kamatne stope s vrijednošću referentne kamatne stope iz prethodnog razdoblja. Navedeno dovodi do toga da

se razdoblje usklađivanja s referentnom kamatnom stopom ne podudara s ugovorenim (tromjesečnim) referentnim razdobljem odnosno da se u pojedinom referentnom razdoblju izdaju dvije ili četiri leasing rate.

U svom očitovanju na nadzorom utvrđene nepravilnosti dostavljenom u sklopu Prigovora Društvo je navelo da aktivno analizira svoj poslovni model i razmatra te planira uvođenje transparentnijeg i jednostavnijeg modela obračuna promjenjivih kamatnih stopa, slanja obavijesti primatelju leasinga te primjene maksimalne kamatne stope u ugovornim odnosima s potrošačima kojim bi se dodatno osigurala usklađenost i pravilnost poslovanja s potrošačima.

Navode Društva iz Prigovora Hanfa tumači na način da je i samo Društvo svjesno manjkavosti procesa usklađivanja promjenjive kamatne stope, obavještavanja primatelja leasinga te primjene maksimalne kamatne stope te da je navedene procese potrebno izmijeniti radi usklađivanja poslovanja Društva s odredbama ZOPK-a.

Slijedom navedenog, nalaže se Društvo donijeti novi ili izmijeniti postojeći interni akt kojim je propisan proces usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa s promjenama referentne kamatne stope u ugovorima o financijskom leasingu sklopljenim s primateljima leasinga koji imaju status potrošača na način da isti bude usklađen s odredbama ZOPK-a u dijelu usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa, obavještavanja primatelja leasinga o promjenama kamatnih stopi i primjeni zakonom propisne maksimalne kamatne stope te ga od dana donošenja primjenjivati u praksi, a kako je to naloženo u točki 1. izreke ovog Rješenja.

2. Nadzorom utvrđenu nepravilnost vezanu uz propuštanje usklađivanja promjenjive kamatne stope s promjenama 3-mjesečnog EURIBOR-a u ugovorenim referentnim razdobljima Hanfa je utvrdila na 6 ugovora uzetih u uzorak. Hanfa se u tijeku nadzora nije mogla uvjeriti je li takvim postupanjem Društvo obračunalo primateljima leasinga rate u iznosu višem od ugovorenog. U nadziranom razdoblju bilo je aktivno ukupno 403 ugovora o financijskom leasingu sklopljenih s potrošačima s promjenjivom kamatnom stopom. S obzirom da je nepravilnost vezana uz usklađivanje kamatnih stopa utvrđena na većini ugovora uzetih u uzorak Hanfa se ne može uvjeriti u ispravnost primjene promjenjivih kamatnih stopa u ostalim ugovorima u portfelju Društva koji su bili aktivni u nadziranom razdoblju te jesu li u slučaju nepravilnog usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa primatelji leasinga oštećeni.

Nadalje, nadzorom utvrđenu nepravilnost vezanu uz prekoračenje maksimalne kamatne stope Hanfa je utvrdila na 6 ugovora uzetih u uzorak. Iako Društvo osporava odredbe ZOPK-a koje propisuju maksimalnu kamatnu stopu u ugovorima s potrošačima, Društvo je samo detektiralo još 24 ugovora kod kojih su leasing rate obračunate temeljem kamatne stope više od zakonom propisane što je rezultiralo oštećenjem primatelja leasinga.

Uvidom u, od strane Društva, dostavljene portfelje ugovora o leasingu Hanfa je utvrdila da je Društvo u istima iskazalo ugovor broj 54406-22 s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz 3-mjesečni EURIBOR. U portfelju na dan 30. lipnja 2023. Društvo je po navedenom ugovoru iskazalo kamatnu stopu od 8,19% dok je u portfelju na dan 30. rujna 2023. iskazalo kamatnu stopu od 8,53%. Navedene kamatne stope su bile više od zakonom propisane maksimalne kamatne stope za ta razdoblja. Međutim, Društvo u Prigovoru na Zapisnik nije iskazalo navedeni ugovor kao ugovor kod kojeg je premašena zakonom propisana maksimalna kamatna stopa. S obzirom na navedeno Hanfa se ne može uvjeriti da je Društvo detektiralo sve ugovore u portfelju kod kojih su leasing rate obračunate temeljem kamatne stope više od zakonom dopuštene.

Slijedom navedenog, kako bi se utvrdilo broj oštećenih primatelja leasinga i iznos preplaćenih leasing rata nalaže se Društvo izvršiti pregled portfelja ugovora o financijskom leasingu sklopljenih s primateljima leasinga koji imaju status potrošača koji su bili aktivni u nadziranom razdoblju s ciljem detektiranja onih ugovora kod kojih su primateljima leasinga obračunate leasing rate u iznosu višem od dopuštenog nepravilnim usklađivanjem promjenjive kamatne

stope s promjenama referentne kamatne stope i prekoračenjem maksimalne kamatne stope određene ZOPK-om, a kako je to naloženo u točki 2. izreke ovog Rješenja.

3. Nadzorom je nedvojbeno utvrđeno da je Društvo oštetilo primatelje leasinga kod 30 ugovora o leasingu na način da im je obračunalo leasing rate temeljem kamatne stope više od zakonom dopuštene. Društvo u Prigovoru navodi da više naplaćeni iznos smatra marginalnim te se nije očitovalo o daljnjim namjerama vezanim uz obeštećenje primatelja leasinga za preplaćene iznose.

S obzirom da se u tijeku nadzora nije mogla uvjeriti u ispravnost primjene promjenjivih kamatnih stopa u ostalim ugovorima u portfelju Društva te jesu li u slučaju nepravilnog usklađivanja promjenjivih kamatnih stopa primatelji leasinga oštećeni, kao i to je li Društvo detektiralo sve ugovore kod kojih je premašena maksimalna kamatna stopa, Hanfa je točkom 2. izreke ovog Rješenja naložila Društvu da izvrši pregled portfelja ugovora s ciljem detekcije onih ugovora kod kojih su primateljima leasinga obračunate leasing rate u iznosu višem od dopuštenog.

Slijedom navedenog, Hanfa je odlučila da je Društvo dužno dostaviti pisano očitovanje o aktivnostima koje je poduzelo prema svim primateljima leasinga kod kojih je nadzorom utvrđeno da su oštećeni prekoračenjem maksimalne kamatne stope određene ZOPK-om, a pri tome nisu obeštećeni, te kod kojih pregledom portfelja iz točke 2. ovog Rješenja bude utvrđeno da su im obračunate leasing rate u iznosu višem od dopuštenog, a kako je to naloženo u točki 3. izreke ovog Rješenja.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članka 78. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 993-06/23-01/04
URBROJ: 326-01-50-52-521-24-8

Zagreb, 23. siječnja 2024.